Oost-Vlaams netwerk klimaatgemeenten 12 november 2025

De onzichtbare impact: grip op de indirecte CO2-uitstoot

Verslag naam van de sessie:

- Hergebruik in samenwerking met maatwerkbedrijven en kringwinkels – HERW!N

Spreker: Yves Vercruysse, adviseur circulair ondernemen, HERW!N

Verslaggever: Kim Rienckens

Verslag

HERW!N is de koepel van sociaal-circulaire ondernemers en werkt rond 3 thema's: werk, ontmoetingen en materialen.

Voorbeelden:

- Bluebike: grote sociale werkplaats
- Fietspunten: wegwerken fietswrakken, kleine herstellingen, veiligheid site bewaken
- Geefpunten op slipperafstand en op recyclageparken: je kan hier kleine spullen achterlaten (ism de Kringwinkels)
- Fietswrakvakken: iedereen die een fietswrak heeft, mag die hier achterlaten
- Geef je sportkledij een tweede ronde: actie van de Kringwinkel i.s.m. een aantal lokale besturen en Sport Vlaanderen, heel wat sportclubs gaven overschot aan kledij weg
- Onderhoud GFT containers: Leuven, mensen kunnen hun container laten kuisen na de ophaling via 'Wonen en werken'; mensen moeten hiervoor een abonnement afsluiten
- Fietskoeriers brengen marktboodschappen naar huis: initiatief van Wevelgem
- De Wroeter (Kortessem): combinatie van maatwerk en bioboerderij, zij zoeken naar afzet in de buurt bv. door soep te maken voor de scholen in de buurt

Tips om hier als gemeente mee aan de slag te gaan:

- Zie presentatie: lijst van zaken die je als gemeente kan doen.
- Zoek fans binnen je gemeente om mee samen te werken. Aankopen zijn een grote hap uit het budget van de gemeente, dus hier kan je veel impact hebben.
- Neem sociale en duurzame componenten op in je bestekken

Vragen en antwoorden

Merelbeke-Melle: Sommige bedrijven zetten illegaal inzamelpunten voor kledij in de gemeente. Op deze markt zijn heel wat cowboys. Dit vergt een volgehouden aanpak om ze weg te krijgen. Bij de Kringwinkel weet je zeker dat de kledij lokaal wordt verwerkt.

Kaprijke: groenonderhoud gaat enkel naar maatwerkbedrijven. Dat is een goede manier om sociale economie te promoten, je kan duurzame voorwaarden opleggen.

Deinze: Bluebikes zijn hier gratis. Inwoners krijgen ook korting als ze elders een Bluebike ontlenen. Dit is een enorm succes (2de meeste ontleningen na Leuven).

Oosterzele heeft geen recyclagepark en geen kringloopwinkel. Hoe kunnen zij instappen op het systeem van geefpunten? Het makkelijkste is om dit te doen via de afvalintercommunale, ism de Kringwinkel. Dit helpt ook om de doelstelling van het restafvalcijfer te halen. Een geefpunt vergt wel enige sociale controle. Op het containerpark is er een regeling zodat je voor deze herbruikbare materialen niet moet betalen. In Turnhout gaan ze aan huis textiel ophalen via een lokale overeenkomst tussen de afvalintercommunale en de gemeente. Hierdoor zijn de afvalstromen veel zuiverder.

Merelbeke-Melle: fietsbib Op Wielekes is gekoppeld aan een fietsherstelplaats. De fietsen zijn heel divers waardoor het soms moeilijk is om aan onderdelen te geraken. Dit is een moeilijk model om economisch rond te krijgen. Voorbeeld uit een andere gemeente: 2de handslijn voor fietsen die mee groeien met de gebruikers. Velo staat in voor het onderhoud. Scholen kunnen deze fietsen gebruiken voor schooluitstappen.

Wat is de eenvoudigste manier om als gemeente hier rond te werken?

- Samenwerking met de Kringwinkel
- Percelen in een groenopdracht op piekmomenten (bv. onderhoud begraafplaatsen voor Allerheiligen, doortocht wielerwedstrijd, opkuis voor lokale kermis)
- Nieuwbouwprojecten zijn vaak opgedeeld in percelen. Je kan voor de omgevingsaanleg opleggen dat moet samengewerkt worden met een sociale economiebedrijf of dat men stageplaatsen moet voorzien.
- Kleine opdrachten: Opfrissen van sociale woningen die vrijkomen. Onderhoud van kleine tuintjes. Aanleg oprit, voetpad, ramen herschilderen, goten uitkuisen.

Merelbeke-Melle: we moeten eerst in kaart brengen waar en wie er in de gemeente vandaag al samenwerkt met sociale economie. Vraag het best eens na bij de financiële dienst. Je kan via de website doeners zien welke sociale economiebedrijven actief zijn in de omgeving.

Pelt: wij doen recepties via sociale economie. Sommige bedrijven bieden dit aan, maar zeker niet overal.

Wordt de werking van HERW!N van onderuit gestuurd of van bovenuit? Is er een samenwerking met Vlaanderen Circulair? Vooral van onderuit. Soms wordt er wel meegewerkt in Europese projecten of proefprojecten. Soms loopt dit daarna lokaal verder.

Zijn er herstelpunten gelinkt aan de Kringwinkels? Neen, niet tot op heden. Wel i.f.v. eigen verkoop en samenwerking bij organiseren van Repaircafés. Er lopen ook al een aantal verhuurinitiatieven. Maar het is nog zoeken naar een goed businessmodel.

Nog zaken die je graag meegeeft aan lokale besturen? Gebruik ons!